

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen 2026

1550/02.05.01.00/2026

Kaupunginhallitus 21.9.2026

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemus vuonna 2026 on toimitettava 29.9.2026 mennessä valtiovarainministeriöön. Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 10 miljoonaa euroa.

Kouvolan kaupunki hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 2 miljoonaa euroa. Korotuksen perusteina ovat väestökehityksen edellyttämän palveluverkkouudistuksen investoinneista aiheutuva lainanhoitokustannusten kasvu, hyvinvointialueuudistuksen seurauksena heikentynyt rahoitusasema sekä kaupungin edelleen haastava taloudellinen tilanne. Kaupunki on viime vuosina toteuttanut merkittäviä talouden tasapainottamistoimenpiteitä, mutta toimintaympäristön muutoksista johtuvat rahoitushaasteet edellyttävät edelleen sopeuttamistoimien jatkamista.

Kuntalain ja hallintosäännön mukaiset päätösvallan perusteet

Kuntalain 7. luvun 39 §:n 1. momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudesta. Kouvolan kaupungin hallintosäännön (Kv 9.2.2026 § 5) 65 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin rahatoimesta sekä lisäksi hallintosäännön 21 §:n mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin monijäseniselle toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle sekä vastata muun kaupunginhallituksen toimialaan liittyvän lainsäädännön noudattamisesta.

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2026

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen myöntämisestä on säädetty kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:ssä. Kunnan valtionosuutta voidaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta on ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa.

Korotuksen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet. Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on,

että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä hakemuksessa. Valtiovarainministeriö on 13.8.2026 lähettänyt kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakukirjeen kunnille.

Valtionosuuden korotuksen käytölle on asetettu seuraavat ehdot hyväksytyn talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi:

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päätäntövallassa olevien menojen lisäystä.
2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aiemman kehityksen takia.
3. Kunta toteuttaa kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen mukaiset toimenpiteet palveluiden edellytyksen turvaamiseksi.

Kouvolan kaupungin perustelut korotuksen saamiseksi

Kouvolan kaupunki perustelee harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemustaan seuraavilla tekijöillä:

1. Varautuminen väestökehityksen mukaisten palveluverkkouudistusten rahoitukseen. Kaupunki toteuttaa merkittävää palveluverkon ja kustannusrakenteen uudistusta sopeuttaakseen palvelut muuttuvaan väestömäärään ja väestörakenteeseen. Uudistusten toteuttaminen edellyttää huomattavia investointeja, joista aiheutuviin lainanhoitokustannuksiin kaupungin on varauduttava.
2. Hyvinvointialueuudistukseen liittyvät rahoitusjärjestelmän muutokset. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä toteutetut kuntien tulopohjaan vaikuttavat muutokset ovat heikentäneet Kouvolan rahoitusasemaa merkittävästi. Nykyinen valtionosuusjärjestelmä ei kohtelee kuntia tasapuolisesti, ja Kouvola kuuluu eniten valtionosuuksien menettäviin kuntien joukkoon.
3. Kouvolan taloudellinen tilanne ja väestökehitys. Kaupungin taloudellinen tilanne on edelleen erittäin haastava väestön vähenemisestä ja ikärakenteen muutoksesta johtuen. Vaikka kaupunki on toteuttanut merkittäviä talouden sopeuttamistoimenpiteitä, talouden tasapainottamiseen kohdistuu edelleen merkittäviä haasteita ja paineita.

Kouvolan kaupunki hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 2 miljoonaa euroa. Kaupunki on viime vuosina toteuttanut merkittäviä talouden tasapainottamistoimenpiteitä, mutta toimintaympäristön

muutoksista johtuvat rahoitushaasteet edellyttävät edelleen sopeuttamistoimien jatkamista.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, [hellevi.kunnas\(at\)kouvola.fi](mailto:hellevi.kunnas(at)kouvola.fi)

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hakea harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuodelle 2026 liitteenä olevan hakemuksen mukaisesti 2 miljoonaa euroa.
2. oikeuttaa kaupunginjohtajan tai talousjohtajan tekemään hakemukseen tarvittavia teknisiä korjauksia sekä tarvittaessa täydentämään hakemusta.
3. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 22.9.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös: